

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח אמר רב: אפילו הגיע גט לידה, אינה מגורשת.

ומוכיחה הגמרא מדברי רב נחמן בשם רב:

שמע מינה, שהבעל אדיבורא ידידה של השליח קא סמיה, וכוונת הבעל כדברי השליח, שיעשה שליח לקבלה ולזכיית הגט עבור האשה, ולא שליח להולכת הגט מידי הבעל לידי האשה. וכיון שהאשה לא מינתה אותו לשליח לקבלה⁽¹³⁾, אינה מתגרשת כשהשליח מקבל את הגט מידי הבעל, וגם אינה מתגרשת כשהיא מקבלת את הגט מידי השליח, כיון שהוא לא היה שליח להולכה, וחסר במסירת הבעל לידי האשה.

דאי [שאם] נאמר שהבעל אדיבורא ידידה [של האשה] קא סמיה, וכוונת הבעל כדברי האשה ולא כדברי השליח, וכך פירוש הדברים שאמר לשליח: אני איני יודע מה אמרה לך, אלא אמסור לך את הגט כמו שאמרה לך האשה.

אם כן, היה צריך להיות הדין שמכי מטי [שכאשר מגיע] גיטא לידה מיהא, תיגרש! שהרי גם הבעל עשה את השליח לשליח הולכה.

ונפשוט מדברי רב נחמן את האיבעיא

שנסתפקו בה במסכת בבא מציעא [פרק השוכר את האומנין] האם המשלח סומך על דברי השליח או לא.

אמר רב אשי: הכי השתא?! וכי אפשר לפשוט מדברי רב נחמן בשם רב שהבעל סומך על דברי השליח?

בשלמא אי איתמר איפכא: האשה אמרה א-20 "התקבל לי גיטי", והשליח אמר "אשתך אמרה הבא לי גיטי", והוא הבעל אמר לשליח "הילך כמה שאמרה", באופן זה היה אפשר לפשוט את הספק האם הבעל סומך על דברי השליח או שתלה בדעת האשה.

היות ואמר על כך רב נחמן אמר רבה בר אבוח אמר רב: כיון שהגיע גט לידו של השליח מגורשת.

אלמא, מוכח מזה, כי אדיבורא ידידה הוא דקא סמיה.

אי נמי, אם היה אומר רב נחמן: כיון שהגיע גט לידה של האשה מגורשת, היה אפשר לפשוט כי אדיבורא ידידה של השליח קא סמיה.

אלא הכא, באופן שהאשה אמרה לשליח "הולך" והשליח אמר לבעל שהיא אמרה לו

הגט ולא לקנין הגט, ולכן נתנה מצד הבעל איכא כשנותן לשליח, אבל האשה קונה את הגט אחר כך כשיבוא לידה, ואז חל הגט.

13. התורת גיטין [קמ, ח] והבית מאיר [קמ, ה] מקשים מכאן על שיטת הרמב"ם בשליח הבאה שהוי שליח קבלה של האשה עם תנאי שיחול כשיבוא הגט לידה, דאם כן אף כשהבעל סומך

המכתב מאליהו, איך האשה יכולה לעשות תנאי בקבלת גט שתגרש אחר כך, וכמו בעל שנתן גט לאשתו שאינה יכולה להתנות שתגרש אחר כך.

ותירצו, דהכא האשה עושה תנאי מינוי השליחות לקבלה, שלא יהיה שליח לקבלה אלא בתנאי שלא יחול הגט אלא כשיגיע לידה. ואם כן גדר שליח הבאה הוא שליח לקבלת

לא הוינא, שאיני רוצה לטרוח (1) ולהביא לה את הגט.

ואם כן, גם אחר כך, כשנמלך והולך את הגט לאשה, אינו גט, שהרי מתחילה, בשעת קבלת הגט, לא קבל עליו להיות שליח של הבעל להולכה. ובשעה שנמלך בו השליח להיות שליח להולכה, לא נתמנה לכך על ידי הבעל (2).

"התקבל", אין ראייה מדברי רב נחמן שאינה מגורשת לכך שהבעל סמך על דברי השליח, משום שאפילו אם הבעל תולה בדעת האשה, אפשר לומר שחידש רב נחמן שלא מועילה שליחות השליח, כיון דעקריה שליח לשליחותיה לנמרי הוא, שהשליח לא הסכים לקבל את הגט בתורת שליח הולכה.

דאמר השליח: שליח לקבלה הוינא, להולכה

אמרה האשה לשליח "התקבל לי גיטי", והשליח אמר לבעל שאשתו אמרה "הבא לי גיטי", והוא אומר הילך כמו שאמרה, כיון שהגיע לגט לידה הרי היא מגורשת ממה נפשך, אי אדיבורא של האשה קא סמיך בעל, הרי נתגרשה מיד כשהגיע הגט ליד השליח, ואי אדיבורא של השליח קא סמיך — משהגיע גט לידה מיהת מגורשת. וליכא למימר דילמא הבעל אדיבורא של האשה קא סמיך ולא עשאו שליח להולכה, ושליח קא עקר שליחות האשה דאמר שליח להבאה הוינא, לקבלה לא הוינא. אי אפשר לומר כן, משום שכיון שנוח לו לטרוח בהולכה, כל שכן שנוח לו להיות שליח לקבלה. לכן ממה נפשך משיגיע גט לידה מגורשת.

2. כך פירש רש"י.

הפני יהושע בתשובה [הובא באור שמח גירושין ו ח, ובעונג יו"ט סי' קמן] דן לענין שליח שקיבל שליחות ואחר כך חזר בו משליחותו, ואחר כך חזר בו, ושוב רצה לקיימה, האם בעינן מינוי חדש של המשלח. הפני יהושע סובר שאין צריך מינוי חדש. אבל העונג יו"ט [שם] סובר שהשליחות בטלה וצריך מינוי חדש. וכן סוברים הט"ז קמ"א מד, והתורת גיטין קכב [ג].

ומקשה הפנ"י, שלכאורה יש ראייה מרש"י שהשליחות התבטלה, שרש"י [ד"ה אלא] כתב שאם השליח נמלך ומסכים להיות שליח הולכה

על דיבורו של השליח, למה לא תהיה מגורשת כשיבוא הגט לידה, והרי גם לפי דיבור השליח שאמר: אשתך אמרה "הבא", האשה עשתה אותו שליח קבלה ורק עם תנאי. אלא ראייה לשיטת רש"י ששליח הבאה, הכוונה שילך לבעל שימנה אותו שליח להולכת הגט, ולכן אינה מגורשת, כיון שהבעל סמך על מה שהשליח סיפר שהוא שליח קבלה, ולא מינה אותו לשליח להולכה.

ומתרצים, שלדעת הרמב"ם הטעם שאינה מגורשת אף כשיגיע הגט לידה, משום שלפי דברי השליח, האשה אמרה שיהיה שליח קבלה מיד ותתגרש מיד, ובאמת האשה אמרה שיהיה שליח הבאה, דהיינו שליח קבלה עם תנאי שתתגרש כשהגט יבוא לידה, ואם הבעל סומך על דברי השליח, אם כן הבעל מקפיד שתהיה מגורשת מיד, ולא הסכים לגירושין עם תנאי שיחולו כשהגט יבוא לידה.

1. רש"י מבאר שדווקא היכא שיש יותר טירחא אז אומרים שהשליח עקר לשליחותיה, כגון משליחות הולכה, שהיא קשה, לשליחות קבלה, הקלה. וכתב המהרש"א שהראיה לזה ממה שרב נחמן לא אמר ששליח עקריה לשליחותיה במקרה הפוך, שהאשה אמרה "התקבל לי גיטי", והשליח אמר "אשתך אמרה הבא לי גיטי", כיון שהבאת הגט קשה מקבלת הגט.

וכן כתב הרי"ף. וביאר הר"ן דבריו, שאם

ואין לפשוט מרב נחמן האם הבעל סומך על דברי השליח או על דעת המשלח⁽³⁾.

ומקשינן תיובתא לרב נחמן:

אמר רב הונא בר חייא, תא שמע ממה ששינינו במשנתנו: האומר לשלוחו "התקבל גט זה לאשתי" או שאמר לשלוחו "הולך גט זה לאשתי", אם רצה הבעל לחזור בו מהגט — יחזור.

ומבואר במשנה כי טעמא שאין הגט חל באומר לשליח בלשון "התקבל", הוא רק משום דרצה הבעל לחזור בו. הא אם לא רצה הבעל לחזור בו, הוי גט.

ומקשינן ואמאי? הא בעל, לאו בר שויא [בר מינוי] שליח לקבלה הוא! ומדוע מהני השליחות באומר "התקבל".

אלא, על כרחך, הטעם שמהני השליחות, הוא משום שאמרינן: ביון שנתן עיניו והחליט לגרשה, מימר אמר הבעל בליבו, תיגרש כל היכי [בכל אופן] שמועיל דמגרשה.

ולכן אף על פי שהבעל לא נתן את הגט לשליח אלא רק בתורת קבלה, בכל זאת כשמגיע הגט לידי האשה מתגרשת בו, משום שכיון שנתן עיניו לגרשה, לכן

הבעל אינו גומר בדעתו לעשותו שליח להולכה כלל. ולהכי לא מהני מה שהשליח מתרצה אחר כך, משום דהבעל לא עשאו מתחילתו כלל שליח הולכה.

3. למסקנא יוצא שלא נפשטה הבעינן האם הבעל סומך על דיבורו של השליח או שסומך על דעת המשלח. ונפקא מינה לענין גט באופן שהאשה אמרה לשליח שיהיה שליח קבלה והשליח אמר לבעל שהוא שליח הבאה. האם הבעל סומך על דעתה ומתגרשת מיד בקבלת השליח, או שסומך על דברי השליח ומתגרשת רק כשיבוא הגט לידה.

ולדינא, כתבו הטור והשו"ע [אהע"ז קמ, ט] שהוי ספק, ואם הגיע הגט ליד רק ליד השליח ולא לידה, הוי ספק מגורשת, ואם הגיע לידה ודאי מגורשת. וכן כתב הקרבן נתנאל אות ב' בביאור שיטת הרא"ש.

הרמב"ם [גירושין ו, יב] כתב שאם הגיע הגט לידה מגורשת. ומקשה הלחם משנה למה לא מזכיר הרמב"ם שאחרי שהגיע ליד השליח קודם שהגיע לידה הרי היא ספק מגורשת, ונדחק

לא מהני, משמע שאינו יכול לחזור לשליחותו. ודוחה הפני יהושע דשאני הכא שלכתחילה לא קיבל על עצמו להיות שליח הולכה, וכמו שרש"י מדגיש שמעיקרא לא קיבל השליח את הגט על מנת להוליכה לאשה, ואם כן משמע להיפך שאם מתחילה קיבל השליח את הגט בתור שליח הולכה, ואחר כך חזר בו, יכול להמלך ולשוב להיות שליח הולכה ואין צריך מינוי חדש של הבעל.

וכן כתב האור שמח שאין ראייה מכאן, שכאן הבעל לא מינה אותו לשליח הולכה, כיון שהשליח לא רצה להיות שליח הולכה.

אבל העונג יו"ט סובר להיפך, שאם כבר קיבל על עצמו שליחות, יכול לבטלה ושוב אינו יכול להיות שליח, אבל אם מעיקרא לא קיבל על עצמו את השליחות, יכול להתחרט ולהתחיל אחר כך בשליחות. ואת הדיוק מלשון רש"י, מתרץ העונג יו"ט [בסי' קמז] דהכא שאני, שהבעל מבין בעצמו שאם האשה אמרה לשליח "הבא" והשליח שינה ואמר לבעל שהוא שליח קבלה, ועל כרחך שלא על חנינם שינה אלא משום דלא ניחא ליה בטרחה דהולכה, אם כן גם

וכמו כן, לפי ביאור רב אשי, שביאר בדברי רב נחמן שהשליח עקר את עצמו מלהיות שליח הולכה, גם כן לא קשה מהמשנה שם, לפי שהטעם שבמשנה הוא נעשה שליח להולכה באמר הבעל "התקבל", אינו מהטעם שאמרנו, אלא משום שכוונת הבעל "התקבל והולך", ומתחילה נעשה שלוחו. מה שאין כן בדברי רב נחמן, שמתחילה, בשעת קבלת הגט, לא הסכים השליח להיות שליח הולכה. ולכן לא קשה על מה שאמר רב נחמן שבאופן כזה אין גירושין.

אמר רבא, תא שמע ממה ששינונו: קטנה שאמרה לשליח "התקבל לי גיטוי", אינו גט עד שיגיע גט לידה, לפי שאין בכח הקטנה לעשות שליח.

ומדייק רבא מהמשנה: **הא כי מטי גיטא לידה, מיהא, מגרשה!**

ואמאי? והא לאו שליח להולכה שוייה הבעל!

אלא, על כרחך, הטעם שמועיל הגט כשמגיע ליד האשה, כי אמרינן: כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר הבעל בליבו, תיגרש כל היכי [בכל אופן] שמועיל דמגרשה.

ולכן, אף על פי שהבעל לא נתן את הגט

כשיודע לו (4) שאינו יכול לעשות שליח לקבלה, נוח לו שהשליח יהיה לפחות שליח להולכה.

ואם כן קשה על דברי רב נחמן, **שהכא נמי באופן שדיבר עליו רב נחמן, שאשה אמרה לשליח "הולך" והשליח אמר שהיא אמרה "התקבל", אפילו אם בשעה שהשליח מקבל את הגט מידי הבעל, אין בדעתו להיות שליח להולכה, מכל מקום כשהשליח נמלך להולך את הגט לאשה, נוח לו לבעל בזה, והרי הוא שליח הבעל להולכה,**

וכמו שראינו במשנה: **שביון שנתן הבעל עיניו לגרשה, מימר אמר הבעל בליבו שתגרש כל היכי דמגרשה!**

ודחינן: **הכי השתא, אין הדין של רב נחמן דומה למשנה,**

שחתם באופן של המשנה, שהבעל אמר "התקבל", אדם יודע שאין שליחות לקבלה, וגמר ונתן לשם הולכה, ומה שאמר הבעל "התקבל" התכוון לומר "התקבל והולך", ולכן מהני השליחות,

מה שאין כן **הכא**, כשהשליח אמר לבעל שהאשה עשתה אותו שליח קבלה, **טעי הבעל, וסבור כדברי השליח, ולא נתן לו את הגט אלא לשם קבלה.**

לפרש שזה כוונת הרמב"ם.

אבל המאירי [בסוגין ובבבא מציעא עו, א] והחתם סופר [ד"ה בשלמא] לומדים שהרמב"ם פוסק בודאי דסמכינן אדיבורא דשליח, וקודם שבא הגט לידה אינה אפילו ספק מגורשת.

4. לכאורה משמע מרש"י שרק כאשר נודע

לבעל שאין השליח יכול להיות שליח קבלה, אז הבעל רוצה שיהיה שליח הולכה. ומקשה המאירי [ד"ה לענין], הרי בשעה שמוסר לשליח ליכא מינוי להולכה. ולכן מפרשים המאירי ותוס' הרא"ש והרשב"א שמעיקרא, בזמן שנתן את הגט לשליח, היה דעתו של הבעל שאם לא יהיה שליח קבלה שיהיה שליח הולכה.

לשליח אלא רק בתורת שלוחה, בכל זאת כשמגיע הגט לידי האשה מתגרשת בו, כי היות ונתן עיניו לגרשה, כשיוודע לו שהקטנה אין בכוחה למנות שליח לקבלה, נוה לו שהשליח יהיה לפחות שלוחו להולכה.

אם כן, **הכי נמו** בדין של רב נחמן, שהשליח הטעה את הבעל שהאשה עשתה אותו שליח קבלה, נאמר: **כיון שנתן עיניו לגרשה, מימר אמר הבעל בליבו שתיגרש כל היכי דמגרשה!**

ודחינן: **הכי השתא?** וכי ניתן לדמות את הדין של רב נחמן למשנה שם!?

הרי **התב**, בקטנה ששלחה שליח, הטעם שמועיל השליחות, אינו מהטעם שאמרנו, אלא מהטעם שאדם יודע שאין שליחות לקטן, ולכן מתחילה גמר הבעל בליבו ונתן לה לשום הולכה דידיה [שהשליח יוליך עבורו את הגט].

מה שאין כן **הבא**, בדינו של רב נחמן, טעי הבעל בדברי השליח, והוא ממנה אותו לקבלה כדברי השליח.

תא שמע ממה ששינוי בברייתא:

אמרה האשה לשליח **"הבא לי גיטי"**, והשליח אמר לבעל **"אשתך אמרה התקבל לי גיטי"**.

או שאמרה האשה **"התקבל לי גיטי"**, והשליח אמר לבעל **"אשתך אמרה הבא לי גיטי"**.

והוא הבעל **אמר** לשליח באחד מהלשונות הללו: **הולך ותן לה, זכי לה, והתקבל לה.**

הדין הוא: אם רצה הבעל לחזור בו מהגט קודם שהגיע הגט לידי האשה — יחזור. אך **משהגיע גט לידה — מגרשת.**

מאי לאו [האם אין הכוונה] בברייתא: **קבלה אקבלה**. דהיינו, שלשון הבעל "זכי לה והתקבל לה" הולך על האופן שהאשה עשתה את השליח להבאה והשליח אמר לבעל שהוא שליח קבלה.

והולכה אהולכה. שלשון הבעל "הולך ותן לה" הולך על האופן שהאשה עשתה את השליח לקבלה והשליח אמר לבעל שהוא שליח הולכה.

ועל זה נפסק בברייתא שהגט חל משיגיע ליד האשה.

ואם כן, הרי זה תיובתא לרב נחמן. שהרי בברייתא מבואר שאם האשה אמרה "הבא לי גיטי", והשליח אמר לבעל "אשתך אמרה התקבל", והבעל אמר "התקבל", שבהדיא נתן לשליח בתורת קבלה [והבעל אינו יכול למנותו שליח קבלה, והאשה גם כן לא עשתה אותו שליח קבלה] — נהיה השליח [לפחות] שליח הולכה, ומשמע שאומרים: כיון שנתן בה הבעל עיניו לגרשה, מתכוון הבעל לגרשה בכל אופן שמועיל.

כל שכן באופן של רב נחמן, שהבעל אמר לשליח "הילך כמו שאמרה", שאפשר לומר שלא סמך על דברי השליח, אלא תלה בדעת האשה, ומינה אותו גם כן שליח להולכה, שאז בודאי יש לומר שהשליח נעשה שליח להולכה.

ודחינן: **לא** באופן שכזה מדברת הברייתא. אלא **קבלה אהולכה!** דהיינו, שהבעל אמר

ליה הבעל לשליח "הילך כמה שאמרה", וכיון שאינה מתגרשת בקבלה של השליח, ניתן לפשוט משם את האיביעיא שבמסכת בבא מציעא, שכוונת הבעל כמה שאמר "כמה שאמרה" שהאמין לשליח כמה שאמר לו בשם אשתו, ובתורת הולכה הביא לו.

מה שאין כן **הבא**, מהברייתא, לא ניתן לפשוט את האיביעיא שבמסכת בבא מציעא, כי **מי קאמר** ליה הבעל לשליח "הילך כמה שאמרה"? הרי הבעל אמר "התקבל".

והיות והשליח אמר שהאשה עשתה אותו שליח להולכה, והבעל יודע שאינו עושה שליח קבלה, אם כן ברור שהתכוון לומר שיהיה שליח הולכה, "והתקבל והולך" קאמר.

אבל באופן שהבעל אמר "הילך כמה שאמרה", עדיין אפשר להסתפק שמא סומך על הדעת שלה.

תנו רבנן בברייתא:

אמרה האשה לשליח: **התקבל לי גיטי**, והשליח בא ואמר לבעל: **אשתך אמרה התקבל לי גיטי. והוא הבעל אומר** לשליח: **הולך ותן לה, זכי לה והתקבל לה,**

הדין הוא שאם **רצה** הבעל לחזור בו — **לא יחזור**, כי מיד בקבלת השליח חל הגט⁽⁵⁾.

רבי נתן אומר: אם אמר הבעל **הולך ותן לה**, הדין הוא שאם **רצה** הבעל לחזור — יכול **יחזור**, שהבעל עשה את השליח שליח להולכה,

לשון של קבלה, "זכי והתקבל לה", על לשון הולכה שאמר השליח "אשתך אמרה הבא לי". שבאופן כזה גם האשה מינתה אותו לשליח קבלה, שהרי אמרה לשליח "התקבל".

ולשון **הולכה** שאמר הבעל "הולך ותן לה", הולך **אקבלה** שאמר השליח "אשתך אמרה התקבל", ולכן מועיל הגט לכשתבוא לידה.

ומקשינן: **אי** מדובר בברייתא שלשון **קבלה** של הבעל הולך **אהולכה** שאמר השליח, והטעם שמועיל השליחות לפי שאף האשה מינתה את השליח לקבלה, אם כן, צריך להיות הדין **שמכי מטי גיטא**, משעה שמקבל השליח את הגט **לידה, לאלתר ליהוי גיטא**. ומדוע מבואר בברייתא שרק משיגיע הגט לידה מגורשת!

שמעת מינה, תפשוט מהברייתא את האיביעיא שבמסכת בבא מציעא, **דאדיבורא דידיה** של השליח **קא פמיך הבעל!** ומה שאמר הבעל לשליח "התקבל", התכוון לומר "התקבל והולך".

וכמו שרב אשי אמר לעיל, שאם רב נחמן היה אומר שבאופן שהאשה אמרה "התקבל" והשליח אמר "אשתך אמרה הבא" שהדין הוא שהיא מגורשת רק כשיגיע הגט לידה, היה אפשר לפשוט שהבעל סומך על דברי השליח ועשאו להולכה.

ורחינן: **הכי השתא?** איך יתכן לדמות את הדין של הברייתא לדברי רב אשי.

והרי **התב**, באופן שדיכר בו רב אשי, **קאמר**

5. הרשב"א מסתפק, כיון שהולך כזכי, אם אמר הבעל לשליח: הולך ותן לה, האם כוונתו לזכיה

גילה הבעל דעתו שלשון "הולך" שאמר אין כוונתו לזכיה⁽⁶⁾, ועשאו הבעל שליח הולכה, ואם רצה הבעל לחזור קודם שיגיע הגט לידי האשה — יחזור.

ומקשינן: שלכאורה דעת רבי היינו דעת תנא קמא:

ומתריצין: איבעית אימא: לשון אי איפשי אתא רבי לאשמעינן, שאם הבעל במפורש

ואם אמר הבעל לשליח: זכי לה והתקבל לה, אם רצה הבעל לחזור — לא יחזור,

רבי אומר: בכלן — בין ב"הולך ותן לה", ובין ב"זכי והתקבל לה", אם רצה הבעל לחזור — לא יחזור, שלשון "הולך" הוא כ"זכי", והבעל עשאו שליח קבלה.

אבל אם הבעל אמר לו לשליח אי איפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה, באופן זה

נותנים את השטר לעבד, ממילא התנאי לא מתקיים ואינו משוחרר כלל.

והנה הרשב"א לומד שכשאומר: הולך ותן, מתכוון לדבר אחד. אבל הר"ן והריטב"א כתבו שכוונתו, או הולך או תן, ומביאים שכן מבואר בירושלמי.

וכתבו התורת גיטין [קמ, ז] והחתם סופר שדווקא בגט יש לומר שהתכוון לתנאי, כי למה לו לבעל לומר "תן לה" או "זכי לה", כיון שמגורשת בלי שיבוא לידה. אלא על כרחך, אמר כן כדי לעשות תנאי. אבל במתנה, אם יאמר "תן לה" או "זכי לה", אין ראייה שכוונתו לתנאי, אלא כוונתו שיתן לידה כדי שתוכל להשתמש במתנה.

6. בהגהות פורת יוסף ובלחם משנה [גירושין ו, ין מדייקים מדברי רש"י שדווקא כשאמר הולך, אז מועיל מה שאמר אי אפשי שתקבל לה לגלות דעתו שאין רצונו שיזכה עבורה מיד, כלומר שאין כוונתו ש"הולך" יהיה כזכה. אבל אם אמר בלשון "זכה לה", אף שאמר אי אפשי שתקבל לה אלא זכה לה, הרי היא זוכה מיד, כיון שמה שאמר זכה לה סותר את מה שאמר: אי אפשי שתקבל לה, ונחשב שחזר בו מדבריו הראשונים. אבל הבית שמואל [קמ, ח] כתב שהוא הדין באומר: אי אפשי שתקבל

ממש, ומגורשת אף אם הגט אף פעם לא בא לידה, ומה שאמר תן לה הכוונה אם תרצה תן לה, או שכוונתו שיהיה כזכיה בתנאי שיוליך ויתן לה, ומיד כשהגיע ליד השליח, הבעל כבר לא יכול לחזור בו, וכשיבוא הגט לידה תהיה מגורשת למפרע אפילו אם מת הבעל קודם שהגיע הגט לידה, אבל אם הגט לא יבוא לידה אינה מגורשת.

הקצות החושן [קכה, ג] מביא את שיטת הרמ"ה שסובר שהוי תנאי ואינה מגורשת אלא אם כן בא הגט לידה. וכן לומדים הקצות החושן והלחם משנה [עבדים ו, א] בדעת הרמב"ם שכתב לגבי תנו שטר שיחרור לעבדי, שאף על פי שאינו יכול לחזור בו לא יתנו את הגט לעבד לאחר מיתת האדון, שהרמב"ם סובר שכיון שאמר "תן" אף על פי שהוי כזכי, מכל מקום תנאי מיהא הוי, ועד שיגיע הגט ליד העבד אינו משוחרר. ואף על פי שלדעת הרשב"א גם להצד שהתכוון לתנאי, אף אם הבעל מת יכול השליח לתת את הגט אחר מיתת האדון ואז יחול למפרע, משעת נתינתו לשליח. מכל מקום הרמב"ם סובר שאין זה דומה לשאר תנאים, כיון שכאן התנאי הוא בגוף השטר והתנה שיתן לו את גוף השטר, ואם כן אם אנו נותנים את גט השחרור לעבד, דומה לשטר שניתן לאחר מיתת האדון, והרואה יאמר שיש גט לאחר מיתה, ומשום הכי לא יתנו לאחר מיתה, וכיון שלא

מסרב לעשותו שליח קבלה, ועושה אותו שליח הולכה, הריהו מבטל את שליחותו הקודמת של השליח, והוא נעשה שליח הולכה.

ואיבעית אימא: הא קא משמע לן הברייתא:

מאן תנא קמא — רבי היא.

איבעיא להו: מה הדין, בבעל שאומר לשליח "הילך" — לדעת רבי נתן.

האם כאומר "זכי" דמי, והגט חל מיד בקבלת השליח. או לאו כ"זכי" דמי?

ומנסה הגמרא לפשוט ממשנתנו:

תא שמע ממה ששנינו במשנתנו: האומר לשלוחו "התקבל גט זה לאשתי", או שאמר לו "הולך גט זה לאשתי", אם רצה הבעל לחזור בו מהגט קודם שהגיע ליד האשה — יחזור.

והאשה שאמרה לשליח תחילה "התקבל לי גיטי", ואחר כך נתן לו הבעל את הגט, הדין הוא שאם רצה הבעל לחזור בו מהגט — לא יחזור.

מאי לאו [האם לא מדובר] במשנה, באופן שהבעל אמר לשליח קבלה של האשה "הילך", וכשיטת רבי נתן היא. ויש להוכיח מכאן, שאף על פי שחולק ב"הולך" וסובר שאין זה לשון של שליחות לקבלה, מודה באמר הבעל בלשון "הילך", ולכן חל הגט מיד בקבלת השליח,

ותפשוט ממשנתנו שלשון "הילך" לרבי נתן כ"זכי" דמי.

ודחינן: לא! אלא אפשר להעמיד את משנתנו אפילו באופן שהבעל אמר לשליח האשה בלשון "הולך", וכשיטת רבי סובר שבכל לשון שאמר הבעל, נשאר השליח שליח קבלה של האשה.

תא שמע ממה ששנינו בהמשך משנתנו: לפיכך, אם אמר לו הבעל לשליח "אי אפשי [אין רצוני] שתקבל ותזכה בגט בשבילה, אלא הולך ותן לה", הדין הוא שאם רצה הבעל לחזור בו מהגט קודם שיגיע ליד האשה — יחזור.

ודייקנן: טעמא שיכול הבעל לחזור בו, ואין הגט חל מיד בקבלת השליח, משום דאמר "אי אפשי",

הא אם לא אמר "אי אפשי", משמע, שאם רצה הבעל לחזור בו — לא יחזור.

מאי לאו [האם לא מדובר] במשנה באופן שאמר הבעל לשליח האשה "הילך", ועם כל זה באופן שלא אמר "אי אפשי" הרי הוא שליח קבלה, ונעמיד את המשנה כשיטת רבי נתן.

ונוכיח מכאן שלרבי נתן לשון "הילך" כ"זכי" דמי.

ודחינן: לא! אלא אפשר להעמיד את המשנה אפילו באופן שהבעל אמר לשליח האשה בלשון "הולך", וכשיטת רבי סובר שבכל לשון שאמר הבעל, נשאר השליח שליח קבלה של האשה.

תא שמע ממה ששנינו בברייתא: בעל שאמר לשלוחו "הולך גט זה לאשתי", אם רצה הבעל לחזור בו מהגט קודם שהגיע ליד האשה — יחזור,